

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Ontwikkelingen aan Belgische zijde van de
Sint Pietersberg
BEHANDELD DOOR
T (Tima) Linden

DATUM
6 september 2022
Verz. 6 sept. 2022
TELEFOONNUMMER
043 350 7130

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2022.14989

E-MAILADRES
Tima.van.der.Linden@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Graag wil ik u informeren over enkele grensoverschrijdende ontwikkelingen aan de Belgische zijde van de Sint Pietersberg en het Jekerdal. Al bijna 20 jaar werken een tiental gemeenten en organisaties uit de drie regio's (Nederlands Limburg, Belgisch Limburg en Wallonië) hier nauw samen aan de instandhouding van de natuur en van het toerisme, met enkele mooie resultaten, zoals het Jekerpark in Maastricht, het veerpontje tussen Eijsden en het Waalse Lanaye en een uitgestrekt grensoverschrijdend wandelgebied met 150 km routes, waarvan de wandelingen in en om de ENCI groeve de meeste bekende zijn. Aan Nederlandse zijde zijn de originele partners van het samenwerkingsverband de gemeenten Maastricht en Eijsden-Margraten en de organisaties Natuurmonumenten en Stichting Limburgs Landschap. Deze grensoverschrijdende samenwerking wordt sinds het begin gecoördineerd door de Vlaamse organisatie het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren.

Gezamenlijk wordt gewerkt aan een meerjarenplan met een vernieuwde visie op toerisme als het vliegwiel voor de realisatie van een klimaatbestendig landschap voor mens en natuur in het grensgebied van Nederland, Vlaanderen en Wallonië. Investerings in de uitbouw van zachte recreatie, zoals wandelen en fietsen, zullen gecombineerd worden met een versterking van de natuur- en landschapswaarden en met initiatieven voor schonere lucht, bodem en water. Er is gekozen voor een gezamenlijke grensoverschrijdende aanpak omdat de vele uitdagingen voor het milieu, de natuur en het klimaat, evenals de kansen op het gebied van toerisme en recreatie, niet stoppen aan de grenzen.

Voor een aantal onderdelen uit dit plan in wording zijn er onverwacht ruime Waalse middelen toegezegd ter hoogte van 3,6 miljoen euro. Die komen uit het Europese Herstelfonds, dat het Waalse Gewest toegekend heeft aan diverse projecten die uiterlijk in 2025 gerealiseerd zullen worden. Voor de Sint-Pietersberg ligt het accent voorlopig op de restauratie van Hoeve Caestert tot een internationaal eco-toeristisch bezoekerscentrum en op de bouw van een indrukwekkende wandelhangbrug over het Albertkanaal. Beide projecten bevinden zich op het grondgebied van Wallonië, maar liggen op een steenworp afstand van zowel Nederland als Vlaanderen. Eenmaal gerealiseerd zullen deze projecten dan ook een invloed hebben die zich uitstrekt over het hele grensgebied.

De verdere uitwerking van deze plannen zal de komende periode gezamenlijk worden opgepakt door de partners, waarbij ook zal worden gekeken naar de meekoppelkansen met ambities op Nederlands grondgebied, zoals de samenhang met de herontwikkeling van de ENCI groeve, het versterken van

Raadsinformatiebrief

DATUM
6 september 2022

de duurzame bereikbaarheid van het grensgebied, ook over water en natuurontwikkeling en bescherming.

Voor meer informatie over de verschillende projecten verwijs ik u graag naar bijgevoegd persbericht dat vandaag is gepubliceerd door het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Water, Natuur en Landschap

PERSBERICHT

Het Waalse Gewest investeert de komende jaren fors in natuur en toerisme op de Sint-Pietersberg, in het grensgebied van Nederland, Vlaanderen en Wallonië.

Dinsdag 30 augustus bezochten de Waalse minister van natuur, mevrouw Céline Tellier, en van toerisme, mevrouw Valérie De Bue, het Waalse gedeelte van de Sint-Pietersberg ten zuiden van Maastricht, om gezamenlijk hun steun van 3,6 miljoen euro te bevestigen aan enkele belangrijke projecten waar ook partners uit Nederland bij betrokken worden.

De Sint-Pietersberg is een ecologische en landschappelijk erg waardevol gebied dat zich niet beperkt tot het bekende Nederlandse deel, maar zich ook nog een heel eind verder uitstrekt tussen de Jeker en de Maas in Vlaanderen en Wallonië. Deze bijzondere streek wordt doorkruist door tal van barrières: de grenzen tussen verschillende gemeenten, de grens tussen Nederland en België en de grens tussen de Vlaamse en de Waalse regio's. Ook de grens tussen het Germaanse en het Romaanse taal- en cultuurgebied loopt dwars door dit gebied en maakt de samenwerking er niet makkelijker op.

Dat belet niet dat een tiental gemeenten en organisaties uit de drie regio's hier al 20 jaar nauw samenwerken aan de instandhouding van de natuur en van het toerisme, met enkele mooie resultaten, zoals het Jekerpark in Maastricht, het veerpontje tussen Eijsden en het Waalse Lanaye en een uitgestrekt grensoverschrijdend wandelgebied met 150 km routes, waarvan de wandelingen in en om de ENCI groeve de meeste bekende zijn. Zie www.sintpietersberg.org.

Aan Nederlandse zijde zijn de oorspronkelijke partners van het samenwerkingsverband o.a. de gemeenten Maastricht en Eijsden-Margraten en Natuurmonumenten. Deze grensoverschrijdende samenwerking wordt sinds het begin gecoördineerd door de Vlaamse organisatie het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, zie www.rlhv.be.

Omdat de vele uitdagingen voor het milieu, de natuur en het klimaat - zoals de stikstofproblematiek, de bedreigde biodiversiteit, een vermindering van de CO2 uitstoot, het bestrijden van de droogte, een duurzame mobiliteit, ... - niet stoppen aan de grenzen, heeft het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren het plan gelanceerd om deze gezamenlijk aan te pakken in een nieuw ambitieus meerjarenplan dat op dit ogenblik voorbereid wordt.

In dit plan zal een vernieuwde visie op toerisme het vliegwiel worden voor de realisatie van een klimaatbestendig landschap voor mens en natuur in het grensgebied van Nederland, Vlaanderen en Wallonië. Investerings in de uitbouw van zachte recreatie, zoals wandelen en fietsen, zullen gecombineerd worden met een versterking van de natuur- en landschapswaarden en met initiatieven voor schonere lucht, bodem en water. Daarnaast biedt een betere kennis van het landschap, zijn geschiedenis en zijn verborgen parels een unieke

kans om de band tussen de bewoners te versterken en om bewoners trotse gastheren- en vrouwen te laten worden voor de leergierige bezoekers.

Voor een aantal onderdelen uit dit plan in wording zijn er onverwacht ruime Waalse middelen toegezegd, met name 3,6 miljoen euro. Die komen uit het Europese Herstelfonds, dat het Waalse Gewest meteen omgezet heeft in tal van projecten die uiterlijk in 2025 gerealiseerd zullen worden. Voor de Sint-Pietersberg, “La Montagne Saint-Pierre”, ligt het accent voorlopig op de restauratie van Hoeve Caestert tot een internationaal eco-toeristisch bezoekerscentrum en op de bouw van een indrukwekkende wandelhangbrug over het Albertkanaal. Beide projecten bevinden zich op het grondgebied van Wallonië, maar liggen op een boogscheut van zowel Nederland als Vlaanderen. Eenmaal gerealiseerd zullen deze projecten dan ook een invloed hebben die zich uitstrekt over het hele grensgebied.

De projecten die door het Waalse gewest gesubsidieerd zullen worden

1. Natuur- en landschapsherstel

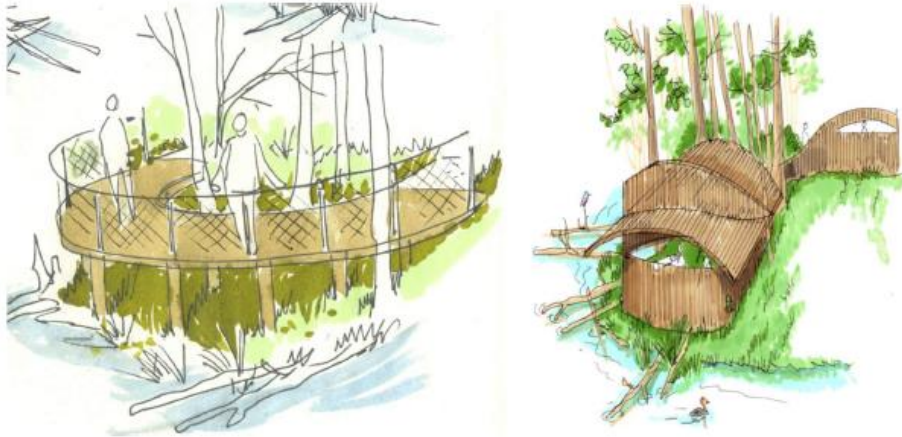
Een van de rijkdommen van de Sint-Pietersberg is ontegenzeggelijk zijn bodem, de kalkgraslanden, de groeven in de ondergrond en in de openlucht. Bepaalde toegangen tot de ondergrondse groeven met grote ecologische en historische waarde moeten echter beveiligd worden om een gedoseerde toegang voor het publiek mogelijk te maken.

Daarnaast wordt er ook geïnvesteerd in natuur- en landschapsherstel. Dit komt niet alleen het toerisme ten goede, maar is ook van nut voor de specifieke habitats en de soorten die zich in het gebied ontwikkelen.

2. Hoeve Caestert verbouwen tot een tweetalig bezoekerscentrum

Hoeve Caestert is eigendom van het Waalse gewest en bevindt zich op een historisch en ecologisch erg waardevolle site, pal op de grens van Vlaanderen en Wallonië en 500m van de Nederlandse grens. Deze site wacht reeds tientallen jaren op herstel en eindelijk is het zover. In 2023 zal de restauratie van het geheel voltooid worden en wordt er een aantrekkelijk tweetalig bezoekerscentrum in onder gebracht. De natuurverenigingen uit de drie regio's - het Nederlandse Natuurmonumenten, het Vlaamse Natuurpunt en het Waalse Natagora - zijn mee partners in het project.

3. De realisatie van toeristische onthaalinfrastructuur, gebouwd met inlands hout

Figuur 1 – [Bureau STEN](#)

In verschillende natuurgebieden zal er infrastructuur geplaatst worden voor onthaal en observatie:

- ✓ In **Petit-Lanaye**, vlak over de grens met Maastricht, zal er in de flank van de berg een informatieplek voor het publiek ingericht worden met duiding bij de ondergrondse groeven van de Verborgene Vallei.
- ✓ Na de bouw van de vierde sluis in Lanaye is er tussen de Maas en het Albertkanaal een uniek natuurgebied ontstaan, **de site van Frayère**. In dit gebied zal er een aantrekkelijk informatiepunt, een moderne rustplaats en een uniek observatieplatform ingericht worden.
- ✓ Ook in het gebied **Friche des Orchidées**, een van de grootste vindplaatsen van orchideeën in de Benelux, langs het Albertkanaal, komt er onthaal- en informatieinfrastructuur.

4. De bouw van een hangbrug voor wandelaars

De 1.300 meter lange kloof van Caester, tussen de sluis van Lanaye (Visé) en Kanne (Riemst), is ontstaan bij de aanleg van het Albertkanaal in de jaren 1930. Hierdoor is er sindsdien een harde scheiding tussen het plateau van Caestert en het plateau van Eben-Emael.

Vroeger liep er een militaire weg tussen Luik en Maastricht over dit plateau, omdat de ongerepte oevers van de Maas te zeer onderhevig waren aan de overstromingen van de rivier. Door de aanleg van het Albertkanaal werd deze verbinding onderbroken. Met een voetgangersbrug van bijna 200 meter lang en 50 meter zwevend boven het Albertkanaal, wordt deze oude verbinding weer hersteld.

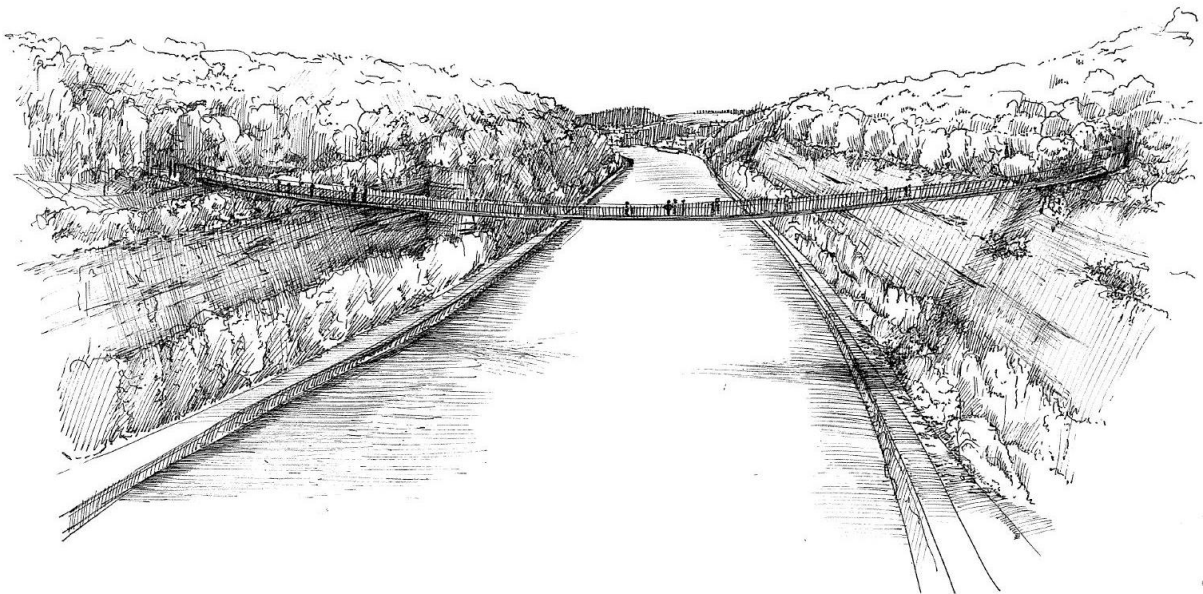
Zowel de eigenaar van de linkeroever - het Belgische ministerie van Defensie - als deze van de rechteroever - het Waalse Gewest - heeft zijn akkoord gegeven voor de bouw van deze wandelhangbrug.

Het is echter niet de bedoeling dat deze wandelhangbrug een zelfstandige attractie wordt die enkel bezocht wordt om snel een selfie op Instagram te plaatsen. De brug wordt wel een nieuwe, belangrijke schakel in het wandelnetwerk van 150 km in dit grensgebied. Tevens biedt het de mogelijkheid om een nieuwe, meerdaagse wandelroute te ontwikkelen waarlangs de belangrijkste bezienswaardigheden tussen Maastricht en Luik bezocht kunnen worden. Bovendien zal de komst van de brug aanleiding zijn om een grensoverschrijdend mobiliteitsplan te ontwikkelen, met een nadruk op het openbaar vervoer - ook over het water - en de organisatie van parkings op ruime afstand van de brug.

De doelstellingen van deze investeringen zijn dus meerledig:

- (1) bezoekers aantrekken die op zoek zijn naar een uitzonderlijke ervaring
- (2) de bestaande natuurlijke rijkdommen en het erfgoed van de regio versterken
- (3) hefboomen creëren voor de financiering van het onderhoud en de ontwikkeling van de regio
- (4) een verbindend effect hebben op de alle actoren die betrokken zijn op en rond de Sint-Pietersberg

De opening van de wandelhangbrug is voorzien voor het voorjaar 2025.

Voor de uitvoering van de projecten rond Hoeve Caestert en in de natuurgebieden is het Waalse Gewest verantwoordelijk, meer bepaald de Division Nature et Fôret (DNF).

Het project van de wandelhangbrug is een initiatief van de Waalse gemeenten Visé, Bassenge en Oupeye. Het wordt op dit ogenblik geleid door de gemeente Visé, namens de drie gemeenten. Het is de bedoeling dat er voor de uitbating van de hangbrug een nieuwe structuur opgericht wordt, waarin alle relevante partners betrokken worden, ook van over de grens.

De vzw Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren uit Kortessem (Vlaanderen) zie www.rlhv.be, coördineert het wandelroutenetwerk Sint-Pietersberg en ook de voorbereidingen voor een globaal meerjarenplan, waarbinnen de projecten van de Waalse partners geïntegreerd zullen worden tot een samenhangend geheel, in samenwerking met de partners uit Nederland en Vlaanderen. Hiervoor doet het Regionaal Landschap een beroep op Bart Vandermeeren van Bureau AirCo (www.aircoservices.eu).

Meer informatie

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren Vzw
Bart Vandermeeren
Projectcoördinator netwerk Sint-Pietersberg

Voor foto's van het bezoek van de ministers, van Hoeve Caestert en simulaties van de wandelhangbrug, zie [HIER](#).